

ZADANIA OPERATORA w nowym programie Czyste Powietrze

W trosce o naszych beneficjentów

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

24.03.2025 r.

Etap I

1. Identyfikacja potencjalnych odbiorców wsparcia

Głównym celem jest objęcie opieką, a więc rozpoznanie właściwych osób potrzebujących wsparcia operatora,

poprzez:

- a) aktywne rozpoznanie odbiorców wsparcia
- b) wywiady odbiorców wsparcia, którzy sami zgłoszą swoje potrzeby.

Operator współpracuje z PKI (jeśli dotyczy).

Etap I

2. Rozmowy, spotkania i prezentacje uświadamiające potencjalnemu odbiorcy wsparcia potrzebę termomodernizacji budynku, omawiając jego stan i korzyści z modernizacji.

Rozmowy, spotkania ze zidentyfikowanymi na pierwszym kroku indywidualnie z potencjalnymi wnioskodawcami lub z grupą potencjalnych wnioskodawców.

Operator informuje potencjalnego wnioskodawcę o konieczności likwidacji w budynku nieefektywnego źródła ciepła (np. w związku z wymaganiami uchwały antysmogowej na danym terenie) oraz przeprowadzeniu termomodernizacji w przypadku złego stanu technicznego budynku/lokalu mieszkalnego.

Przykład:

W programie za nieefektywne źródła ciepła na paliwo stałe zalicza się wszystkie kotły pozaklasowe (dawniej były one nazywane kotłami 1 i 2 klasy), kotły klasy 3 i 4, piece kaflowe, piecokuchnie, piece wolnostojące typu „koza”, kominki bez ekoprojektu. Wszystkie te ww. źródła ciepła muszą zostać zlikwidowane w ramach programu poprzez ich zezłomowanie z uzyskaniem imiennego dokumentu złomowania lub w przypadku pieców kaflowych czy kominków dopuszcza się trwałe odłączenie od przewodu kominowego potwierdzonego odpowiednim zaświadczeniem przez mistrza kominarskiego, aby móc ubiegać się o dotację. To są informacje wynikające z treści programu i operator powinien móc je przekazać potencjalnemu beneficjentowi programu.

Ponadto, często w przypadku wymiany źródła ciepła konieczna jest również modernizacja instalacji co i c.w.u. Operator powinien też wstępnie przekazać, że w przypadku braku docieplenia ścian zewnętrznych, stropów, połaci dachowych, czy w przypadku złego stanu okien i drzwi budynek potencjalnie wymaga termomodernizacji. Operator powinien też przekazać informację potencjalnemu beneficjentowi o obowiązku sporządzenia audytu termomodernizacyjnego w przypadku chęci skorzystania z programu. Audyt określi zakres prac do realizacji oraz w audycie znajdują się informacje dotyczące szacunkowych kosztów oraz potencjalnych oszczędności energii.

Etap I

3. Na prośbę beneficjenta pomoc w wyborze potencjalnych wykonawców audytu energetycznego oraz dokumentu podsumowującego audyt energetyczny przed realizacją przedsięwzięcia (lista MRiT).

Przykład:

Operator może przedstawić wnioskodawcy wykaz osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków/ lokali mieszkalnych zarejestrowanych <https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych>. Tylko osoby z ww. rejestru mogą przygotować audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego oraz dokument podsumowujący audyt energetyczny (DPAE), a także wykonać Świadectwo Charakterystyki Energetycznej budynku (ŚCHE) po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

Poza tym, operator może wskazać jeszcze innych audytorów energetycznych obecnie działających w gminie oraz tych znajdujących się np. na listach Zrzeszenia Audytorów Energetycznych (ZAE) , liście Stowarzyszenia Certyfikatów I Audytorów Energetycznych (SCiAE), po kontakcie z Krajową Agencją Poszanowania Energii (KAPE), Narodową Agencją Poszanowania Energii (NAPE) jak również z listy audytorów mieszczących się na Platformie Ekspertów Efektywności Energetycznej (PEEE) <https://www.peee.gov.pl/pl>, niemniej ważne jest to, aby osoby z tych list i kontaktów obowiązkowo znajdowały się również na wspomnianej na początku liście osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej na umieszczonej na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Etap I

4. Ocena poziomu dofinansowania możliwego do uzyskania (z uwzględnieniem prefinansowania) i wstępne ocena potrzeb budynku, w tym fakultatywna wizytacja budynku w ramach przygotowania do złożenia wniosku o dofinansowanie i zawarcia umowy.

Wykorzystanie przez operatora listy sprawdzającej

Przykład:

Operator, na podstawie listy sprawdzającej, będzie w stanie poinformować daną osobę fizyczną, która chce skorzystać z programu Czyste Powietrze, czy kwalifikuje się do programu poprzez sprawdzenie np. czy:

- faktycznie potencjalny wnioskodawca jest właścicielem/współwłaścicielem budynku/lokalu mieszkalnego minimum 3 lata,
- czy dochód na jednego członka gospodarstwa domowego (na podstawie zaświadczenia z gminy, MOPS lub GOPS) nie przekracza progu dochodowego umożliwiającego ubieganie się o dotację,
- czy nie prowadzi działalności gospodarczej na powierzchni przekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku/lokalu mieszkalnego,

Operator może wstępnie określić wielkości dotacji w zależności od ilości zadań, jakie będzie chciał zrealizować potencjalny beneficjent w PPCP.

Rekomendowana jest obecność operatora na miejscu w budynku odbiorcy wsparcia w ramach przygotowania do złożenia wniosku o dofinansowanie do wfośigw.

Etap I

5. Pomoc w wyborze potencjalnych wykonawców prac z prefinansowaniem oraz wsparcie przy zawieraniu umów z tymi wykonawcami na podstawie wzoru umowy z wykonawcą, w celu uzyskania dotacji z prefinansowaniem (jeśli dotyczy), przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i przejrzystości procesu wyboru wykonawców, zgodnie z obowiązującymi zasadami i dobrymi praktykami rynkowymi.

Przykład:

Operator może przedstawić wnioskodawcy dostępne mu oferty i kontakty do działających na danym rynku firm wykonawczych. Na prośbę beneficjenta może pomóc mu w tym wyborze, na podstawie wymogów Programu.

Ostateczną decyzję o wyborze tego a nie innego wykonawcy/wykonawców podejmuje zawsze sam wnioskodawca.

Etap I

6. Pomoc w wypełnieniu i złożeniu wniosku o dofinansowanie w ramach Programu oraz w trakcie ewentualnej poprawy lub uzupełnienia wniosku do momentu zawarcia umowy o dofinansowanie pomiędzy WFOŚiGW, a odbiorcą wsparcia.

Przykład:

Konto grupowe – zapewni komunikację zarówno z beneficjentem, jak i operatorem – wfośigw jednocześnie będzie wysyłał informacje zwrotne na oba adresy.

Operator powinien dopilnować, czy wnioskodawca posiada odpowiednie załączniki jakie musi załączyć wraz z wnioskiem o dofinansowanie.

Operator powinien pomóc przy wprowadzeniu korekty do złożonego wniosku o dofinansowanie oraz korekty do wymaganych załączników (np. dopilnowanie, aby audytor wykonał korektę dokumentu podsumowującego audyt energetyczny) itp.

Etap II

1. Przekazanie i wyjaśnienie zapisów dotyczących umowy o dofinansowanie.

Przykład:

- umowa z wfosigw jest częścią wniosku o dofinansowanie i jest zawierana automatycznie pomiędzy wnioskodawcą a wfośigw po pozytywnej ocenie wniosku o dofinansowanie przez dany wfośigw, dlatego zadaniem operatora powinno być przeanalizowanie z wnioskodawcą zapisów umowy jeszcze przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- przekazanie beneficjentowi
  - do jakich czynności zobowiązał się zawierając umowę o dotacje,
  - jaki zakres prac musi zostać zrealizowany zgodnie z zawartą umową,
  - w jakich terminach musi zostać wykonane całe przedsięwzięcie.

Etap II

2. Na prośbę beneficjenta pomoc w wyborze i zawarciu umowy z wykonawcą/wykonawcami (w przypadku prefinansowania – czynność obowiązkowa na I Etapie).

Operator może przedstawić wnioskodawcy oferty i kontakty do działających na danym rynku firm wykonawczych. Na prośbę beneficjenta może pomóc mu w tym wyborze.

W przypadku , kiedy jest już wybrana firma przez wnioskodawcę to operator pomaga w dopilnowaniu, czy umowa która ma być zawarta z wykonawcą jest zgodna ze wszystkimi warunkami jakie są zapisane w treści Programu oraz pomaga w zawarciu umowy z wykonawcą/wykonawcami.

Przykład:

Operator może sprawdzić, czy Wykonawca, z którym Beneficjent chce zawrzeć umowę działa na rynku usług budowlanych, remontowych lub montażowych co najmniej 1 rok albo posiada doświadczenie w realizacji co najmniej piętnastu inwestycji dla Beneficjentów w programie priorytetowym Czyste Powietrze.

Uwaga: Ostateczną decyzję o wyborze tego a nie innego wykonawcy/wykonawców podejmuje zawsze wnioskodawca.

Etap II

3. Poinformowanie o warunkach programu i obowiązkach co do stosowania Listy Zielonych Urządzeń i

Materiałów (<https://lista-zum.ios.edu.pl/>)

Operator powinien poinformować beneficjenta jeszcze przed zawarciem umowy/omów z wykonawcą/wykonawcami o obowiązkach co do stosowania listy ZUM w przypadku niektórych urządzeń.

Przykład:

Operator powinien poinformować potencjalnego beneficjenta, że przy wyborze źródła ciepła jakim jest pompa ciepła lub kocioł na biomasę (kotły na pellet drzewny, kotły zgazowujące drewno), muszą to być tylko pomy lub kotły, które są umieszczone na liście Zielonych Urządzeń i Materiałów (lista ZUM). Tylko pompy ciepła i kotły biomasowe z tej listy są dotowane w ramach programu Czyste Powietrze.

Ponadto, operator powinien zwrócić uwagę beneficjentowi, że w przypadku wyboru kotła zgazowującego drewno kawałkowe z ręcznym załadunkiem tego drewna do komory zgazowania, obowiązkowy jest montaż takiego kotła ze zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym o odpowiedniej pojemności podanej np. przez producenta kotła lub zgodnie z zapisami w załączniku technicznym nr. 2 do programu.

Etap II

4. Wsparcie w przygotowaniu dyspozycji wypłaty zaliczki z załącznikami, zgodnie z załączoną listą sprawdzającą stanowiącą załącznik nr 1 do porozumienia.

Operator pomaga w przygotowaniu dokumentu „dyspozycja wypłaty zaliczki” wraz z niezbędnymi załącznikami jakie muszą być dołączone do składanej dyspozycji.

Operator wypełnia stosowną listę sprawdzającą dla Operatora przed wypłatą zaliczki dla wykonawcy w ramach prefinansowania – załącznik nr 1 do Porozumienia.

Ważne:

Wymagane jest wsparcie w dopilnowaniu terminów, aby w momencie dyspozycji dotyczącej wypłaty zaliczki wykonawca podjął realizację prac, aby wywiązać się w ciągu 120 dni z zaplanowanych zadań.

Etap II

5. Pomoc w procesie realizowanej umowy, w uzyskiwaniu finansowania w kolejnych etapach oraz prefinansowania przedsięwzięcia zaplanowanego do realizacji.

Operator na bieżąco monitoruje postęp realizacji umowy oraz informuje odbiorcę wsparcia o komunikatach, informacjach ze strony wfośigw.

Ważne:

Wymagane jest sprawdzenie zgodności faktury z zadaniami określonymi w umowie i Dokumencie Podsumowującym Audyt Energetyczny (DP AE).

Etap II

6. Pomoc w bieżącym gromadzeniu powstałej dokumentacji realizacji przedsięwzięcia niezbędnej do jego rozliczenia

Operator pomaga beneficjentowi w kompletowaniu niezbędnych załączników do wniosków o płatność składanych w kolejnych etapach realizacji przedsięwzięcia, pilnuje, aby dokumentacja była kompletna i poprawna merytorycznie i formalnie tj. aby odzwierciedlała stan wykonanych prac oraz nie zawierała braków formalnych np. w zakresie wymaganych podpisów itp.

Etap II

7. Pomoc w monitorowaniu realizacji prac przez wykonawcę, w tym terminowości prowadzonych, zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie i umowy z wykonawcą.

Sprawdzanie czy zakres prac na danym etapie jest zgodny z umową z wykonawcą i DP AE.

Sprawdzenie, czy termin na realizację prac wynoszący 120 dni (przy prefinansowaniu) nie zbliża się do końca i czy nie ma konieczności przyspieszenia prac po stronie wykonawcy w celu złożenia wniosku o płatność w terminie, monitoring postępu prac zgodnie z umową i audytem energetycznym.

Kontrolowanie, czy stan zaawansowania prac umożliwia zakończenie realizacji przedsięwzięcia zgodnie z warunkami programu.

Etap II

8. Pomoc w procesie aktualizacji audytu energetycznego oraz wystąpieniu o zmianę warunków umowy dotacji zawartej z WFOŚiGW, pomoc odbiorcy wsparcia w wypełnieniu i złożeniu wniosków o płatność w ramach Programu oraz w trakcie ewentualnej poprawy lub uzupełnienia tych wniosków do momentu wypłaty płatności końcowej temu odbiorcy przez WFOŚiGW.

Jeżeli wfośigw jako druga strona umowy wyrazi zgodę na aneksowanie już zawartej umowy z beneficjentem np. poprzez zmianę zakresu rzeczowego do realizacji wymagana jest aktualizacja audytu energetycznego.

Ważne, aby w umowie pomiędzy audytorem a wnioskodawcą zawarte były zapisy dotyczące możliwości wprowadzania aktualizacji do samego audytu jak i Dokumentu Podsumowującego Audyt Energetyczny (DPAE).

Etap II

9. Na prośbę beneficjenta pomoc w wyborze potencjalnego wykonawcy świadectwa charakterystyki energetycznej budynku po jego realizacji (zgodnie z rejestrem osób uprawnionych do sporządzania Świadectw Charakterystyki Energetycznej, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków)

Przykład:

Operator może przedstawić wnioskodawcy wykaz osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków/ lokali mieszkalnych zarejestrowanych <https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych>. Tylko osoby z ww. rejestru mogą przygotować audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego oraz dokument podsumowujący audyt energetyczny (DPAE), a także wykonać Świadectwo Charakterystyki Energetycznej budynku (ŚCHE) po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

Poza tym, operator może wskazać jeszcze innych audytorów energetycznych obecnie działających w gminie oraz tych znajdujących się np. na listach Zrzeszenia Audytorów Energetycznych (ZAE), liście Stowarzyszenia Certyfikatów i Audytorów Energetycznych (SCiAE), po kontakcie z Krajową Agencją Poszanowania Energii (KAPE), Narodową Agencją Poszanowania Energii (NAPE) jak również z listy audytorów mieszczących się na Platformie Ekspertów Efektywności Energetycznej (PEEE) <https://www.peee.gov.pl/pl>, niemniej ważne jest to, aby osoby z tych list i kontaktów obowiązkowo znajdowały się również na wspomnianej na początku liście osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej na umieszczonej na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Etap II

10. Wizytacja na miejscu wraz z podpisaniem protokołu z wizytacji

Przykład:

Przygotowanie do rozliczenia końcowego zadania: pomoc w rozliczeniu przedsięwzięcia i potwierdzeniu zakończenia przedsięwzięcia poprzez wypełnienie i podpisanie protokołu przez Operatora, zgodnie z **wzorem protokołu z wizytacji końcowej**, stanowiącego załącznik nr 2 do Porozumienia, powiązane z wizytacją na miejscu i dokumentacją zdjęciową zrealizowanych działań. Wizytacja końcowa musi odbyć się w terminie umożliwiającym złożenie wniosku o płatność końcową zgodnie z wymaganiami Programu.

Operator przyjeżdża obowiązkowo na miejsce inwestycji. Podpisuje protokół końcowy w obecności beneficjenta lub jego pełnomocnika. W przypadku stwierdzenia uwag lub zastrzeżeń Operator wpisuje swoje uwagi lub zastrzeżenia do protokołu z wizytacji końcowej. Beneficjent (odbiorca wsparcia) otrzymuje duplikat protokołu. Dokumentację fotograficzną przechowuje beneficjent oraz Operator (w wersji elektronicznej).

Etap II

11. Wsparcie w przygotowaniu wniosku o płatność

Przykład:

Operator powinien dopilnować, czy wnioskodawca posiada odpowiednie załączniki jakie musi załączyć wraz z wnioskiem o płatność. Operator powinien pomóc przy wprowadzeniu korekty do złożonego wniosku o płatność oraz korekty do wymaganych załączników (np. dopilnowanie, aby beneficjent załączył wszystkie wymagane dokumenty) itp.

Sprawdzanie czy zakres prac na danym etapie jest zgodny z umową z wykonawcą i DP AE.

Dodatkowo:

Operator na bieżąco monitoruje i informuje odbiorcę wsparcia o postępie realizacji wniosku i komunikacji kierowanej ze strony WFOŚiGW,

Gmina jako Operator zobowiązana jest wspomóc odbiorcę wsparcia w zgromadzeniu kompletnej i zgodnej z Programem dokumentacji dotyczącej realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu, która będzie mogła być okazana WFOŚiGW w przypadku kontroli realizacji tego przedsięwzięcia (dotyczy 5-letniego okresu trwałości przedsięwzięcia).

Konta grupowe

- ✓ Wystąpienie z wnioskiem do NFOŚiGW za pośrednictwem WFOŚiGW o uprawnienia do Konta grupowego w GWD dedykowanego do roli Operatora, niezwłocznie po zawarciu Porozumienia, przy zakładaniu i korzystaniu z konta grupowego GWD Gmina musi spełniać wymagania określone we właściwej procedurze przekazanej Gminie przez WFOŚiGW.
- ✓ Zapewnienie aby osoby wykonujące zadania związane z dostępem do konta grupowego GWD, realizujące zadania Gminy jako Operatora miały stosowne upoważnienia w tym zakresie.
- ✓ Wypełnienie wniosków o dofinansowanie, wniosków o płatność beneficjentów, dyspozycji wypłaty zaliczki oraz wymagane uzupełnienia przy użyciu Konta grupowego w GWD dedykowanego do roli Operatora.

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

czystepowietrze.gov.pl

